

TOOLKIT

www.kieseenvrouw.nl

IN DE GEMEENTERAAD

nvr |

Nederlandse
Vrouwen Raad

INLEIDING VROUWENSTEMMEN, KIES EEN VROUW

Op 21 maart 2018 zijn de verkiezingen voor de gemeenteraad. Na de resultaten van de landelijke verkiezingen wil de werkgroep Kies een Vrouw doorpakken. Het percentage vrouwen in de gemeenteraden moet omhoog! Momenteel is 28% van de 8931 gemeenteraadsleden vrouw en dat percentage is sinds de invoering van het passief kiesrecht voor vrouwen (1917) nog nooit hoger geweest. Dat terwijl de helft van de samenleving uit vrouwen bestaat. Uit onderzoeken blijkt dat diversiteit de kwaliteit in besluitvorming vergroot en draagvlak vergroot. De werkgroep Kies een Vrouw heeft als doel om zoveel mogelijk vrouwen verkozen te krijgen op 21 maart 2018, in ieder geval meer dan de 28% van nu.

Kies een Vrouw begon met een oproep aan iedereen die haar bijdrage wil leveren aan de samenleving, om dat (ook) te doen vanuit de politiek. Stel je kandidaat! Nu de kieslijsten bekend zijn, is het tijd om door te pakken. In de periode voor de verkiezingen kunnen we met zijn allen veel doen voor de vrouwelijke kandidaat raadsleden. In deze periode is het doel: Steun een vrouw! Steun de vrouwen op de kieslijst in hun persoonlijke campagne. Organiseer een bijeenkomst over Kies een Vrouw. Geef de vrouwen een stem en/of bied ze een podium. De laatste stap is Kies een Vrouw op 21 maart 2018. Kies een vrouw, stem op een vrouw en stem daarbij ook strategisch zodat zoveel mogelijk vrouwen, al dan niet met voorkeursstemmen, in de gemeenteraden komen.

In deze toolkit zijn handvatten te vinden om een bijeenkomst te organiseren in de eigen gemeente over Kies een Vrouw, in de gemeenteraad. Zo staat er informatie over de gemeenteraad zelf, maar ook over het organiseren van zo'n bijeenkomst. Tevens is er een lijst met sprekers toegevoegd, mocht je inspiratie nodig hebben. Denk vooral ook aan de lokale vrouwelijke kandidaatsleden als sprekers. Vervolgens staat er ook een uitleg over strategisch stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen, want vrouwen kunnen met voorkeursstemmen in de raad verkozen worden. Het doel is om met hulp van deze bijeenkomsten meer vrouwen verkozen te krijgen in de gemeenteraad.

Houd voor meer informatie de website www.kieseenvrouw.nl in de gaten.

IN DE WERKGROEP ZITTEN:

Roséanne Timmer-Aukes, *NVR, projectleider Kies een Vrouw.*

Jacqueline Broer, *Politiek Scholings Centrum*

Leonie van Gils, *Deskundigenpool*

Annette Noya, *Molukse Vrouwen Raad*

Dieny Scheffer, *Kon. NVVH-vrouwennetwerk*

DE WERKGROEP WERD HIERBIJ GEHOLPEN DOOR:

Bestuur Nederlandse Vrouwen Raad

CDAV

FAM! Kenniscentrum voor vrouwenvraagstukken

Irene Janssen, www.irenejanssen.nl

INHOUD TOOLKIT

VROUWENSTEMMEN + KIESEENVROUW	1
STEL JE KANDIDAAT / HOE WORD IK POLITIEK ACTIEF	4
STEUN EEN VROUW	6
Stappenplan: hoe organiseer ik een bijeenkomst	7
Stellingenspel	10
Toelichting op het Stellingenspel	11
Rolmodellen, sprekers en ervaringen van raadsleden	13
STRATEGISCH STEMEN BIJ GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN	14
MEER LEZEN: LINKS EN SUGGESTIES	18
Atria: factsheet vrouwen in de politiek	18
Atria: publicatie vrouwenkiesrecht Nederland	18
Atria en Prodemos: Handreiking, meer vrouwen in de gemeenteraad	18
Politiek Scholings Centrum	18
Ontdek de politica in jezelf in 7 stappen	19

STEL JE KANDIDAAT

HOE WORD IK POLITIEK ACTIEF?

De kieslijsten zijn vastgesteld, daar ging een heel proces aan vooraf. Om in deze toolkit volledig te zijn besteden wij ook aandacht aan op welke wijze je politiek actief kan worden. Maatschappelijke interesse is vaak een start voor een politieke carrière en dat beperkt zich zeker niet tot het buurtcentrum. Juist ook straten in de gemeente, jeugdwerkloosheid of de winkelveorzieningen in een nieuwe wijk kunnen redenen zijn politiek actief te worden.

OP DE HOOGTE ZIJN

Politieke betrokkenheid begint door uiting te geven aan je interesse in je leefomgeving door te stemmen en aan referenda mee te doen; het gebruik van het recht op inspraak wanneer de gemeente bijvoorbeeld de mening van de bevolking vraagt over nieuw beleid is een vorm van politiek actief zijn. Op de hoogte blijven is altijd de eerste stap. Je kunt dit doen door:

- Via de krant en tijdschriften de landelijke en lokale politiek volgen.
- Internetsites van politieke partijen en van de gemeente waarin je woont te bezoeken.
- Een raad- en commissievergadering in je eigen gemeente te bezoeken en eens op de publieke tribune bij een vergadering te gaan zitten. Deze vergaderingen worden steeds vaker via livestream uitgezonden.
- Je vragen mailen naar Tweede Kamerleden of te bespreken met een raadslid uit je gemeente.

ACTIEF WORDEN

Je kunt actief worden in een actiegroep, een commissie of een maatschappelijke organisatie en ook door lid te worden van een politieke partij.

Als je actief wilt worden kun je het volgende doen:

- Bepaal voor je zelf of je geïnteresseerd bent in landelijke, provinciale of lokale onderwerpen.
- Zoek de programma's van de verschillende politieke partijen op internet of vraag ze aan. Kijk welke partij het beste jouw ideeën verwoordt. Meld je vervolgens aan als lid van die partij.
- Maak een afspraak met een raadslid in jouw gemeente en bespreek het partijprogramma of onderwerpen die je belangrijk vindt in jouw gemeente.

- Politieke partijen bepalen hun mening over onderwerpen vaak in werkgroepen. Ga eens met de voorzitter van een werkgroep die je interessant vindt praten, om te kijken of je een bijdrage aan deze werkgroep kunt leveren.
- Alle partijen hebben mensen nodig die achter de schermen werken, bijvoorbeeld de website bijhouden, helpen bij grote mailingen, folders uitdelen, een campagne organiseren of hierbij ondersteunen etc.

Politiek actief zijn gaat dus niet alleen over raadslid of Kamerlid zijn. Er zijn meerdere mogelijkheden om je stem te laten horen. Mensen die zich kandidaat stellen zijn vaak al politiek actief. Er zijn regelmatig verkiezingen, denk ook aan provinciale of Europese verkiezingen waarvoor men kandidaten zoekt. Denk bij deze verkiezingen ook eens aan jezelf: is dat niet wat voor mij, zal ik mijzelf kandidaat stellen?

Kandidaat stellen doe je bij een politieke partij, denk dus goed na voor welke partij je uit wilt komen. Heb je gekozen voor een partij, dan is het goed om daar van tevoren te informeren naar de procedure, en alvast kenbaar te maken dat je je wilt kandideren. Als men je al kent heb je een streepje voor op andere kandidaten. Vervolgens is het een kwestie van solliciteren en jezelf sterk maken voor een hoge positie op de lijst. Daarna begint de fase 'Steun een vrouw'.

STEUN EEN VROUW

In de fase nadat de kandidaten voor de gemeenteraad bekend zijn en de kieslijsten zo goed als vast staan, kan er nog veel gedaan worden om de vrouwen op de lijst te steunen. Deze fase noemen we dan ook "Steun een vrouw". Het steunen van een vrouw kan op verschillende manieren, zowel door organisaties als door individuen.

VERKIESBARE PLAATS

De vrouwen op de kieslijst staan al dan niet op een verkiesbare plek. Het is belangrijk dat de vrouwen op de kieslijst een gezicht krijgen voor de kiezers. Als de kiezers dan in het stemhokje staan met hun rode potlood, kiezen ze niet uit namen en cijfers, maar kiezen ze uit personen. Als ze een persoon kennen op die lijst is de kans groter dat zij op deze persoon stemmen. Veel kandidaten beginnen dan ook in de periode naar de verkiezingen toe een campagne om stemmen te krijgen. Als organisatie maar ook als persoon kunnen we die campagne steunen door ze een stem, een gezicht en een podium te bieden. Deel de berichten van de vrouwen en laat zien wie ze zijn. Nodig ze uit om te vertellen wie zij zijn en waarom zij in de gemeenteraad meerwaarde hebben. Bied ze een podium voor hun eigen campagne. Vertel de kiezers ook duidelijk dat personen ook via voorkeursstemmen in de gemeenteraad kunnen worden gekozen. Als mensen voor een partij zijn hoeven ze niet automatisch op de lijsttrekker te stemmen (meestal een man). Ze kunnen ook kijken naar de vrouwen op de lijst en deze helpen om in de raad te komen. Voor meer over strategisch stemmen kijk verderop in deze toolkit.

BIJEENKOMSTEN ORGANISEREN

Een van de manieren om een vrouw te steunen in haar campagne om de gemeenteraad in te komen is door een bijeenkomst te organiseren. In deze toolkit vind je handvatten voor het organiseren van een bijeenkomst, waaronder een stappenplan, een stellingenspel over de politiek, een voorbeeld van een sprekerslijst en ervaringen van raadsleden. Elke gemeente is anders en daarom zal ook elke gemeente een ander soort bijeenkomst nodig hebben. Gebruik deze handvatten als leidraad voor een eventuele bijeenkomst in jouw gemeente.

STAPPENPLAN: HOE ORGANISEER IK EEN BIJeenKOMST

VOOR HET ORGANISEREN VAN EEN BIJeenKOMST IN VERBAND MET DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN.

- **Kies een wervende titel en bepaal de datum**

Het organiseren van de bijeenkomst begint bij het pikken van de datum. Start niet te laat, geef jezelf de tijd om alles rondom de bijeenkomst te regelen. Het kost vaak meer tijd dan je verwacht, denk hierbij aan 3 á 4 maanden. Bovendien heb je dan meer kans dat de locatie nog beschikbaar is en dat de sprekers en bezoekers nog ruimte hebben in hun agenda.

- **Zoek een locatie**

Een goede locatie hoeft niet veel te kosten. Benader bijvoorbeeld de school in de buurt. Veel scholen zijn bereid de gymzaal of de aula ter beschikking te stellen. Ook clubhuizen, buurthuizen, sportverenigingen of kleine horecagelegenheden zijn goede opties. Houd bij het regelen van een locatie ook rekening met het aantal mensen dat je verwacht.

Vergeet de koffie en thee niet.

- **Uitnodiging / Save The Date**

Stuur ruim van tevoren een Save The Date met daarin het thema van de avond, de dag en locatie. Mocht er al een programma bekend zijn stuur deze dan mee. Mensen kunnen de dag dan vrij houden in hun agenda.

Vermeld de bijeenkomst op de website en deel het op sociale media. Zorg dat mensen weten van de bijeenkomst.

Stuur minimaal een maand van tevoren een uitnodiging. Vermeld in de uitnodiging eventueel de parkeermogelijkheden en voeg adres en routebeschrijving toe. Stuur de aanwezigen een week van tevoren het definitieve programma toe.

- **Programma: Denk aan interactieve invulling: daten / meet en greet/ interview/ Lagerhuisdebat / wensmuur/levendige discussies / rondetafelgesprekken**

Zorg voor bekende sprekers, ze moeten iets hebben met het thema. Onderzoek of het mogelijk is om een bekende vooraanstaand politicus uit te nodigen, denk hierbij aan een plaatsgenoot of iemand uit de regio. Als er een á twee belangrijke sprekers hebben toegezegd benader dan de overige partijen met de mededeling wie er al hebben toegezegd. Grote kans dat ze er ook graag bij aanwezig willen zijn. Kijk welke vrouwen er (lager) op de kieslijst staan en nodig er een paar uit om hen te steunen. Laat hen spreken over waarom we op hen moeten stemmen.

- **Zoek een leuke/bekende “dagvoorzitter”**

Het kan handig zijn een dagvoorzitter te hebben, iemand die verschillende sprekers aan elkaar praat. Een dagvoorzitter heeft vooraf veel informatie nodig m.b.t. de diverse sprekers, de namen, functies, levensloop en het onderwerp zijn belangrijk om iemand goed te kunnen aankondigen. (Informatie via Google kan je hierbij helpen)

- **Discussietips**

Geef mensen tijdens de bijeenkomst de tijd om vragen te stellen.

Je kunt dit doen door na elke spreker tijd in te plannen voor het stellen van vragen of door aan het eind van de avond tijd voor vragen in te plannen. Sommige sprekers vinden het prettig als mensen hun vragen gewoon tijdens de presentatie stellen. Overleg dit vooraf met de sprekers.

Zorg voor voldoende diversiteit in je programma.

Tussendoor is een (netwerk)pauze prettig maar zorg dat iedereen weer tijdig weet dat een spreker begint.

Niets is vervelender dan geloop en gepraat tussendoor.

- **Sprekers**

Zorg dat de sprekers voor en na hun praatje goed opgevangen worden, wijs iemand aan die de spreker opwacht en begeleidt.

Vraag sprekers vooraf wat er nodig hebben ter ondersteuning van hun presentatie. Microfoons? Als je een PowerPoint presentatie wilt houden, moet er wel een beamer, een computer/laptop en een projectiescherm aanwezig zijn (controleer vooraf of dit allemaal werkt).

Stuur sprekers enkele dagen voor de bijeenkomst een laatste e-mail waarin je ze vraagt een laatste keer te bevestigen dat ze komen. Geef hen in deze mail ook een laatste stand van zaken door samen met wat zij kunnen verwachten van het publiek. Vraag een telefoon nummer en geef je eigen telefoon nummer. Stuur ze een routebeschrijving en het complete programma, zodat ze weten waar en wanneer ze verwacht worden. Een spreker verdient een woord van dank en een kleinigheid.

MOGELIJKE ONDERWERPEN VOOR EEN BIJeenKOMST:

1. Een actueel lokaal onderwerp
2. Vrouwen in de politiek.
3. Vrouwen op de kieslijst. (Steun een vrouw)
4. Strategisch stemmen.
5. Ik ga stemmen, u ook?

STELLINGENSPEL - AVOND

STELLINGENSPEL	JUIST	ONJUIST
1. Nederland heeft een parlementaire democratie.		
2. Elke ingezetene kan zich bij de gemeente opgeven als kandidaat voor de gemeenteraad.		
3. Een gemeenteraad zit 3 jaar.		
4. Een gemeenteraad telt altijd een oneven aantal leden.		
5. Nederland heeft meer dan 450 gemeenten.		
6. De gemeentewet regelt het bestuur van een gemeente.		
7. Gemeentelijke belastingen en heffingen worden door de regering vastgesteld.		
8. De burgemeester is het hoofd van de gemeente.		
9. Een wethouder wordt beëdigd door de Commissaris van de Koning.		
10. Tijdens stemmingen mag een gemeenteraadslid niet naar het toilet.		
11. Aan de gemeentesecretaris kan spreekrecht in de raad verleend worden.		
12. Voor het vervullen van nevenfuncties moet B&W de toestemming hebben van de raad.		
13. Elke burgemeester is hoofd van de politie.		
14. Het algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen is in 1917 ingevoerd.		
15. Als gemeenten voldoende andere inkomsten hebben hoeven zij geen onroerendezaakbelasting (OZB) te heffen.		
16. Niet alle buitenlanders in Nederland mogen stemmen.		
17. De nummering van de lijsten op het stembiljet wordt door de minister van binnenlandse zaken vastgesteld.		
18. Bij een gelijk aantal voorkeurstemmen wordt bij de aanwijzing tot raadslid voorrang verleend aan de mannelijke kandidaat.		
19. Personen waarvan de namen op het stembiljet voorkomen kunnen niet aan een stemming deelnemen.		

TOELICHTING OP HET STELLINGENSPEL

1. Juist	Nederland heeft een parlementaire democratie. Geen twijfel mogelijk wij leven in een democratisch land.
2. Onjuist	Elke ingezetene kan zich bij de gemeente opgeven als kandidaat voor de gemeenteraad. Kandidaten melden zich niet bij de gemeente maar bij politieke partijen.
3. Onjuist	Een gemeenteraad zit 3 jaar. De gemeenteraad zit voor 4 jaar.
4. Juist.	Een gemeenteraad telt altijd een oneven aantal leden. Dit moet in geval er voor iets gestemd moet worden.
5. Onjuist	Nederland heeft meer dan 450 gemeenten. Met de lopende samenvoegingen van kleine gemeente komt het aantal onder de 450.
6. Juist	De gemeentewet regelt het bestuur van een gemeente. Dat doet de gemeentewet.
7. Onjuist	Gemeentelijke belastingen en heffingen worden door de regering vastgesteld. Dat doet de gemeenteraad.
8. Onjuist	De burgemeester is het hoofd van de gemeente. De gemeenteraad is het hoofd van de gemeente.
9. Onjuist	Een wethouder wordt beëdigd door de Commissaris van de Koning. Hij of zij wordt niet beëdigd door de Commissaris van de Koning als wethouder. Raadsleden leggen bij hun installatie de vereiste eden/ beloften af in de gemeenteraad.
10. Juist	Tijdens stemmingen mag een gemeenteraadslid niet naar het toilet. Het aantal aanwezige stemgerechtigden (voor de raadsvergadering begint tekenen de raadsleden een presentielijst) moet hetzelfde zijn als het aantal bij de uitslag van de stemming.
11. Onjuist	Aan de gemeentesecretaris kan spreekrecht in de raad verleend worden. Spreekrecht hebben alleen burgemeester en wethouders.
12. Onjuist	Voor het vervullen van nevenfuncties moeten B&W de toestemming hebben van de raad. Er is wel een meldingsplicht van nevenfuncties maar er hoeft geen toestemming voor worden gegeven.

TOELICHTING OP HET STELLINGENSPEL (VERVOLG)

13. Onjuist	Elke burgemeester is hoofd van de politie. Sinds de regionalisering van de politie, is de burgemeester van de grootste gemeente in de regio het hoofd van politie.
14. Onjuist	Het algemeen kiesrecht voor mannen en vrouwen is in 1917 ingevoerd. De gewone mannen kregen in 1917 actief kiesrecht (de bezittende klasse had dat al eerder) voor vrouwen was dat pas in 1919. Vrouwen konden wel sinds 1917 gekozen worden (passief kiesrecht)
15. Onjuist	Als gemeenten voldoende andere inkomsten hebben, hoeven zij geen onroerendezaakbelasting (OZB) te heffen. De OZB is een bij de wet ingestelde te regelen en te innen gemeentelijke heffing.
16. Juist	Niet alle buitenlanders in Nederland mogen stemmen. Zij moeten namelijk 18 jaar oud zijn en gedurende 5 jaar in Nederland wonen (en hier legaal verblijven) op de dag van kandidaatstelling.
17. Onjuist	De nummering van de lijsten op het stembiljet wordt door de minister van binnenlandse zaken vastgesteld. Dit wordt door de voorzitter van het hoofdstembureau gedaan.
18. Onjuist	Bij een gelijk aantal voorkeurstemmen wordt bij de aanwijzing tot raadslid voorrang verleend aan de mannelijke kandidaat. Bij een gelijk aantal voorkeurstemmen is de bestaande volgorde op de kandidatenlijst bepalend.
19. Onjuist	Personen waarvan de namen op het stembiljet voorkomen kunnen niet aan een stemming deelnemen. Ieder die een oproep heeft gekregen om te stemmen kan stemmen.

ROLMODELLEN, SPREKERS EN ERVARINGEN VAN RAADSLEDEN

Voor vrouwen die de gemeenteraad in willen of bezig zijn met hun campagne is het fijn om rolmodellen te hebben. Kijk allereerst in de eigen gemeente naar vrouwelijke rolmodellen; raadsleden of wethouders. Vraag raadsleden in de eigen gemeente naar hun ervaringen. Nodig hen uit om er over te spreken of te schrijven.

De NVR heeft op de website www.kieeenvrouw.nl enkele rolmodellen en ervaringen van raadsleden staan. Tevens is daar ook een sprekerslijst te vinden. De lijsten zullen worden bijgewerkt tot aan de verkiezingen.

STRATEGISCH STEMMEN BIJ GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

De oproep om strategisch te stemmen op een vrouw, werd zeker gehoord bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. Het totaal aantal voorkeurstemmen, dat wil zeggen stemmen die niet op de lijsttrekker werden uitgebracht, steeg van bijna 1,8 miljoen in 2012 naar ruim 2,8 miljoen in 2017. Het grootste deel van de toename ging naar vrouwelijke kandidaten, namelijk 70% oftewel 727624 stemmen. Dit leidde echter niet tot nog meer vrouwen in de Kamer dan in 2012, toen 58 vrouwen daarin werden gekozen. Wel bleef de terugloop van dat aantal beperkt 54, omdat aan drie vrouwen dankzij voorkeurstemmen met voorrang een zetel in de TK werd toegewezen. Voor vooruitgang is duidelijk nog meer nodig.

Vaak wordt namelijk op de eerste vrouw van de lijst gestemd. Het effect is dan minimaal, omdat zij meestal toch wel een zetel krijgt. Om effect te hebben op het AANTAL gekozen vrouwen moeten er veel voorkeurstemmen worden uitgebracht op vrouwen die LAGER op de lijst staan en net buiten de boot dreigen te vallen. Stem op een vrouw, maar doe het effectief, strategisch. Stem op een vrouw die net wel of niet gekozen zal worden. Hoe weet je dat? Je zou af kunnen gaan op de peilingen, houd daarbij wel rekening met een marge.

Bij gemeenteraadsverkiezingen is het uiteraard nog moeilijker dan bij landelijke verkiezingen om te voorspellen wie wel of niet rechtstreeks gekozen zal worden. Het is erg afhankelijk van de plaatselijke situatie, maar ook de landelijke trends spelen mee. Toch moet het ons niet weerhouden te kijken of strategisch stemmen bij gemeentes effect kan hebben. Dan moet er wel in de gemeente iemand zijn die aan het werk gaat. Doe het met een groepje mensen, omdat de een meer de plaatselijke politiek volgt en een ander meer bekend is met wat landelijk speelt.

STAPPENPLAN OM HET AANTAL VROUWEN IN DE GEMEENTERAAD TE VERHOGEN

1. Maak een overzicht van de huidige m/v zetelverdeling in de raad. Het proces-verbaal van de vaststelling van de uitslag van de vorige raadsverkiezing kan goede informatie bieden, onder meer over de wijze waarop verschillende partijen kandidatenlijsten samenstellen. Dit proces-verbaal is een openbaar document dat je kunt opvragen bij de gemeenten.

Met deze informatie kun je enigszins inschatten hoe zeer het nodig is dat er meer vrouwen in de raad gekozen worden. Welke partijen hebben wethouders? Staan deze op de hoogste (meest zekere) plaatsen? Hoe groot was vorige keer de opkomst en het aantal concurrerende partijen? En de kiesdeler en voorkeursdrempel?

2. Vorm een groepje met wie je een inschatting gaat maken van hoe een of meer kandidatenlijsten er uit zouden kunnen zien en tot welk resultaat dat zou kunnen leiden. Om samen te bepalen wat je ermee kunt doen. Bijvoorbeeld in de plaatselijke pers een bericht plaatsen, de vrouwenorganisaties benaderen, via de sociale media een aanbeveling posten, in je eigen netwerk uitdragen.
3. Maak een overzicht van de huidige zetelverdeling (m/v) in de raad. Het proces-verbaal van de laatste raadsverkiezingen kan ook goede informatie geven en is te verkrijgen bij de gemeente.
4. Maak een inschatting op grond van de landelijke peilingen en de plaatselijke informatie welke partijen in de nieuwe raad zouden komen en met hoeveel zetels.
NB. Hier komt het aanwezige politieke gevoel goed van pas. Politieke partijen maken zelf ook inschattingen, maak daar gebruik van.
5. Maak op grond van de inschatting een nieuw schema van de te verwachten zetelverdeling en vul aan de hand van de nieuwe kandidatenlijst de namen in, met m/v. Dan kun je zien of een vrouw als laatste van een partij in de raad zou komen of net niet. Betreft het een onzekere plaats. Dan zou die vrouw een aanbeveling moeten krijgen, louter om die getalsmatige reden. Het is aan de kiezer om af te wegen of ze die vrouw haar vertrouwen zal krijgen.
6. Reken het aantal vrouwen uit in jouw geschatte gemeenteraad en zoek op hoe dat in de huidige raad is. Komt dit overeen? Is de gemeenteraad een afspiegeling van de gemeente?
7. Nu kun je per partij een aanbeveling maken. Dat geldt niet voor elke partij; er zijn partijen die voldoende vrouwen op de lijst zetten of consequent de lijst vormen door m en v af te wisselen.
8. Dan is het tijd voor de strategie.

WEETJES OVER VOORKEURSTEMMEN

Gemeenteraden bestaan uit 9 tot 45 zetels, afhankelijk van de grootte van de gemeente.

Hoeveel zetels een partij krijgt hangt af van de kiesdeler. Dat is het totaal aantal in een gemeente uitgebrachte geldige stemmen, gedeeld door het totale aantal raadszetels.

Het aantal stemmen op alle kandidaten van een lijst, gedeeld door de kiesdeler, bepaalt hoeveel zetels die partij krijgt. Het geeft niet welk hokje op de lijst angekruist wordt, je stem gaat niet verloren!

Elke stem, die niet op de eerste kandidaat, de lijst-trekker, is uitgebracht heet een voorkeurstem.

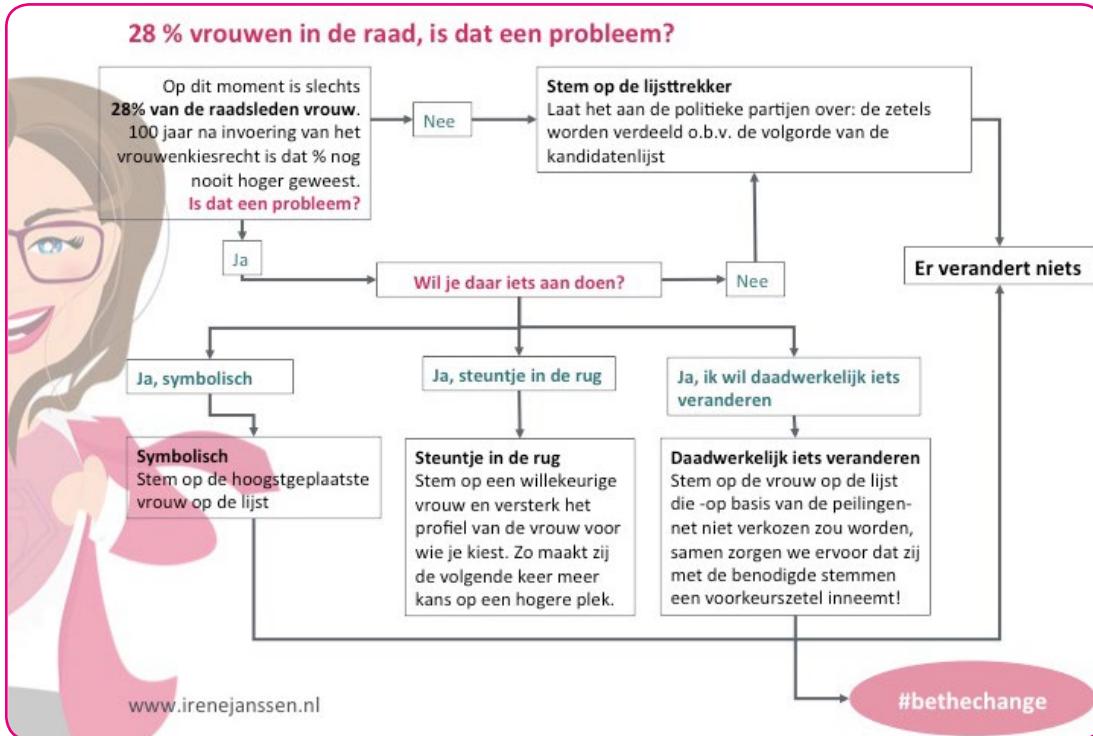
Wanneer komt iemand met een voorkeurstem in de raad?

In gemeenten met 19 of meer raadszetels moet de persoon een kwart van de kiesdeler aan stemmen hebben vergaard, in gemeenten met 9 tot 17 raadszetels een halve kiesdeler.

De hoogst geplaatste kandidaten krijgen meestal veel stemmen. Als je iemand op een lage plaats in de raad wilt hebben moet die kandidaat genoeg stemmen hebben gekregen. Op veel verschillende vrouwen stemmen heeft dus geen effect.

Samenwerken/lobbyen voor één persoon is dus wel geboden.

STRATEGISCH STEMMEN HEEFT ALLEEN EFFECT ALS VEEL KIEZERS HET DOEN!

MEER LEZEN, LINKS EN SUGGESTIES

Atria kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis:

Factsheet vrouwen in de politiek: [KLIK HIER](#)

Publicatie vrouwenkiesrecht Nederland: [KLIK HIER](#)

Atria in samenwerking met Prodemos

Handreiking, meer vrouwen in de gemeenteraad: [KLIK HIER](#)

Gender Election Observation Mission rapport, Tweede Kamer verkiezingen

Gender concerns international heeft de Tweede Kamer verkiezingen geobserveerd en haar conclusies opgeschreven in een rapport.

The Final Report: [KLIK HIER](#)

De Nederlandse samenvatting: [KLIK HIER](#)

Fam! Netwerk:

Politiek talent in de schijnwerpers. [KLIK HIER](#)

Irene Janssen:

Ontdek de politica in jezelf in 7 stappen (blz. 18-19)

Politiek Scholings Centrum

www.politiekesholing.nl

ONTDEK DE POLITICA IN JEZELF IN 7 STAPPEN

“DE POLITIEK, IS DAT WEL VOOR MIJ?” VRAGEN VEEL VROUWEN ZICH AF ...

Als je de krant leest lijkt het soms wel alsof de politiek een groot hanengevecht is waarin niemand echt lijkt te winnen. Veel vrouwen twijfelen daarom of de politiek iets voor hen is. Ze hebben dromen voor de samenleving of zien knelpunten vanuit hun werk of als burger. Ze willen iets doen, maar vragen zich af of ze wel passen in de politiek. Tegelijkertijd is de politiek een machtig mooi podium om bij te dragen aan een mooiere samenleving, om de verandering ging te zetten die nodig is voor een betere wereld.

Twijfel je of wil je nog of wil je gewoon direct aan de slag? Met deze 7 stappen ontdek jij de politica in jezelf!

STAP ORIËNTEER JE

O

Neem contact met een politiek actieve vrouw (of man) in jouw omgeving en stel hen alle vragen die je hebt. Zoek het niet te ver. Misschien is een collega politiek actief? Of een nicht? Maakt niet uit of het iemand in jouw gemeente is of dat het iemand is van jouw politieke keuze. Start bij iemand die je kent en vertrouwt zodat je echt even vrij kunt spreken en uitzoeken of dit bij je past. Niemand in de buurt? Schrijf je in om kans te maken op een gratis oriënterend gesprek 'Politiek, iets voor mij'. Vul hier je gegevens in en misschien ben jij deze maand wel een van de gelukkigen: www.irenejanssen.nl/politiek-iets-voor-mij

STAP WORDT LID (OF RICHT EEN EIGEN POLITIEKE PARTIJ OP)

1

Nee, er bestaat niet 1 partij waarmee je het helemaal eens bent. Er is niet zoiets als een partij die altijd de keuzes maakt die jij zou maken. Zoek daar dus ook niet naar! Maak een keuze voor een partij die voor je gevoel bij je past. Kijk daarbij goed naar jouw waarden en die van de partij, komen ze overeen? Dan zit je goed. Lukt het toch niet? Richt een eigen partij op en stel zelf een lijst samen!

STAP 2 SOLLICITEER NAAR EEN PLEK OP DE LIJST

2

Zoek onmiddellijk op wanneer de deadline is om te solliciteren voor een plek op de lijst van de gemeenteraadsverkiezingen. Waarschijnlijk is dat al heel snel! Heb je de deadline al gemist? Trek de stoute schoenen aan en neem contact op met de selectiecommissie of het bestuur van jouw lokale afdeling.

Kun je alsnog solliciteren? Is er nog een andere mogelijkheid om op de lijst te komen (op voordracht van leden in de ledenvergadering bijvoorbeeld)? Ging je voor een eigen partij? Zorg dan dat je alle stappen en procedures kent die daarvoor nodig zijn. De griffie van de gemeente kan je daarbij helpen.

STAP 3 WERK AAN EEN HERKENBAAR POLITIEK PROFIEL

3

Met een plek op de lijst ben je halverwege. Zonder plek op de lijst wordt je geen gemeenteraadslid, maar als je er wel op staat, betekent dat niet dat je ook verkozen wordt. Om daadwerkelijk verkozen te worden is het super belangrijk een heldere boodschap uit te dragen die past bij jouw partij, maar vooral ook bij jou als persoon. Ga direct aan de slag met jouw politiek profiel met dit gratis werkboek:

www.irenejanssen.nl/politiekprofiel

STAP 4 BOUW EEN FANBASE

4

Een goede politica doet het niet alleen. Zij doet het samen met alle mensen om haar heen die ook geloven in wat zij geloofd.

Die haar willen steunen in haar droomdoel voor een mooiere samenleving.

Zorg dat jij jouw fans kent. Dat je weet wat hen drijft en vraag hen om je te helpen.

STAP 5 BEREID JE VOOR OP JE SOLLICITATIE GESPREK

5

Bereid je goed voor op het gesprek met het bestuur of de selectiecommissie. Weet wie hier in zitten en wat hen drijft.

Positioneer jezelf met jouw boodschap, jouw talent en jouw fanbase als DE kandidaat waar ze niet om heen kunnen.

STAP 6 GA VOOR EEN VOORKEURSCAMPAGNE

6

Zelfs een hoge plek op de lijst is geen garantie op een zetel in de raad. Bovendien kun je veel meer van betekenis zijn voor jouw fanbase wanneer je een krachtige positie (oftewel een sterk mandaat) hebt in de raad. Wil je er zeker van zijn dat je verkozen wordt en sterk van start kunt gaan? Zorg dan dat je precies weet hoeveel stemmen jij binnen moet halen om op voorkeur verkozen te worden. En bedenk dan hoe je zoveel mensen bereid gaat krijgen om jouw bolletje rood te maken. Maak een campagneplan en vlieg erin! Enjoy!

STAP 7 WIN DE VERKIEZINGEN

7

Verkiezingen zijn echt rete-spannend! Lukt het om verkozen te worden? Als je stap 1 t/m 6 goed hebt doorlopen dan gaat het je zeker lukken! Na het winnen van de verkiezingen start jouw werk vanuit de gemeenteraad en kun jij verder bouwen aan jouw droomdoel voor een mooiere samenleving, samen met jouw fanbase. Daarmee geef je kleur aan de raad en bent de stem voor jouw fans!

[#vrouwenpower](#) [#bethechange](#)

www.irenejanssen.nl/politiek-iets-voor-mij